

Jenkova nagrada 2024

Nominirane pesniške zbirke za Jenkovo nagrado 2024

Žirija za Jenkovo nagrado 2024 v sestavi **Tonja Jelen** (predsednica), **David Bandelj**, **Zoran Pevec** in **Matej Krajnc** se je odločila, da za Jenkovo nagrado za leto 2024 nominira naslednje pesniške zbirke, napisane po abecednem redu avtorjev:

Aleš Berger: *Navsezadnje* (Cankarjeva založba, 2023)

Borja Bolčina: *Valter* (samozaložba, 2022)

Miljana Cunta: *Nekajkrat smo zašli, zdaj se vračamo* (Slovenska matica, 2024)

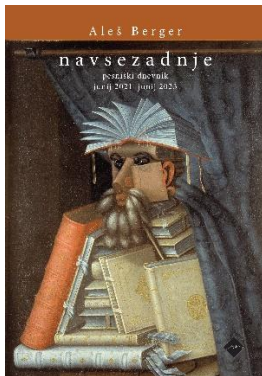
Ivan Dobnik: *Rojstvo oaze* (Hiša poezije, 2022)

Robert Simonišek: *Vračanje k čistosti* (Slovenska matica, 2024)

Denis Škofič: *Tuskulum* (Cankarjeva založba, 2023)

Letošnji ožji Jenkov izbor je bil osredinjen na pesniški razvoj posameznega avtorja oz. avtorice, s katero naj bi zbirka pokazala na nadaljnje razvijanje pesniškega jezika posameznika oz. posameznice. Pomembna je bila kvaliteta, povezana z notranjim nabojem pesmi in brezčasnostjo poezije. Žirija se je po prvotnem širšem izboru enajstih zbirk odločila za šest zbirk, ki so šli skozi sito šeststotih pesniških zbirk. Vsaka od pesniških zbirk nosi samosvojo govorico, ki z jasno sporočilnostjo stremijo v različna svetovja.

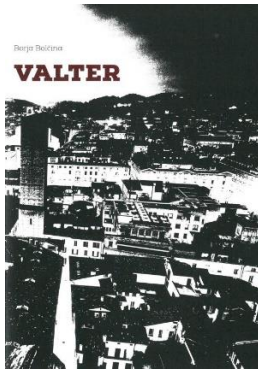
Utemeljitev nominiranih pesniških zbirk za Jenkovo nagrado 2024

Aleš Berger: *Navsezadnje* (Cankarjeva založba, 2023)

V ospredju pesniške zbirke Aleša Bergerja *Navsezadnje* s podnaslovom pesniški dnevnik junij 2021–junij 2023 je poigravanje z različnimi legami življenja lirskega subjekta. Ta se sooča z drobnimi, detajlnimi radostmi bivanja, ki jih osvetli s spomini na otroštvo in zdajšnjost. V mikromotivih se znajdemo na sredini smučišča, travnika, doma in prijateljeve sobe, kjer se nam utrne ves pesniški svet, ki je že skoraj vesolje. Pesmi odlikuje strast do vsega danega, najsi gre tudi za intelektualna vprašanja ali življenjske zagate. Razgrnejo se lepote leposlovja, skupnih druženj ter pritajena obredja. Ob tem se pesnik spretno preigrava z jezikom in nizanjem asonanc. Pomembna sta razkošnost in poznavanje jezika, kar kaže tudi na avtorjevo široko delovanje znotraj prevajanja in s tem poznavanja literature.

Kljub spoznanjem o minljivosti se lirski subjekt zaveda lepote obstoja. Pesmi prežemajo pronicljivi premisleki in svojevrsten vitalizem, ki dajejo zbirki presežek. Med pesmimi najdemo polemične in vehementne odzive na družbeno in polpreteklo zgodovino, pri čemer avtor jasno kaže svoja stališča brez olepševanj. »Dnevniške« pesmi, kot jih imenuje avtor, so kot kronika subjekta, ki vedno najde zasuke in spoznanje, da ima vse in vsak najmanj dve strani, medtem ko se sam giblje natančno po sredini z vso kritičnostjo in voljo do življenja. V delu je najti veliko živosti in pritajenega humorja, ki z žlahtnostjo zaokrožita poanto pesnjenja same zbirke.

Borja Bolčina: *Valter* (samozaložba, 2022)

Pesnik in glasbenik Borja Bolčina v svoji najnovejši zbirki *Valter* prinaša dragocen izsek urbane poezije, ki v daljših pesemskih zgodbah, podobnim pesmim v prozi, odstirajo presenetljivo podobo stvarnosti skozi oči subjekta, ki jo opazuje.

Pesmi se rojevajo iz refleksije, a njihova podoba je čisti tok, saj se v lagodnem, počasnem in pripovednem ritmu gibljejo proti pričakovanemu cilju, ki ga nikdar ne dosežejo. V tem iskanju nedosegljivega stoji največja odlika zbirke. Beremo jo lahko namreč kot tok pripovedi, v katerem je filmsko kadriranje jasno in se dogaja kdaj od daleč, kdaj pa od blizu. To prefinjeno tehniko pa doseže Bolčina z jezikom, ki je oropan, olupljen vsakršnih odvečnosti, a zato nič manj bogat, predvsem v podobah, ki jih priključijo iz bralčeve zavesti.

Borja Bolčina je v *Valterju* zaobjel pomemben analitičen pristop k sodobnosti. V njej najde kopico vprašanj, ki si jih protagonist postavlja, vendar nanje ni odgovora. Tako postaja ta tip poezije na nek način angažiran, ker sili k razmišljanju. Obenem nam prikaže stisko sodobne družbene stvarnosti, ki ponuja pleonastičen način življenja, katerega rezultat je na koncu osamljenost.

Zbirka je nominirana za Jenkovo nagrado tudi zaradi moči v spretnem prepletu vseh zgoraj omenjenih nasprotujočih si elementov, ki nikdar ne zapadejo v kaos, temveč urejeno in skladno sestavijo sliko sivine in iščejo špranjo svetlobe v njej.

Miljana Cunta: *Nekajkrat smo zašli, zdaj se vračamo* (Slovenska matica, 2024)

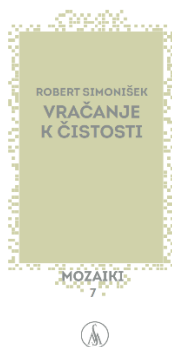
Pesniški diskurz Miljane Cunte se izvija iz skrivnosti, iz sebstvenosti in iz bivajočega, ki se z besedami skoraj telesno dotika bralečeve percepcije. Stilistično prehaja iz navadne govorice s pomočjo jezikovne drugačnosti, ki daje vtis svečanosti, a je sintaktično blizu tudi sodobni izrazni misli. Neukrotljivi jezik pesmi teče miselno skladno in se zliva v pesniško podobe polno oblik stvarnosti in transcendentne odmaknjenosti od vsakdanjega sveta. Zdi se, da še posebej dovršeno in izrazito v njeni zadnji pesniški zbirki z naslovom *Nekajkrat smo zašli, zdaj se vračamo*. To poezijo bi morda lahko umestili v Plotinovo misel o tem, da oddaljenost, oziroma v konkretnem primeru oddaljevanje od začetkov, nikoli zares ne izgubi stika z izvorom. Pahljača različnih možnosti se nahaja med izgubljeno in ponovno najdeno preteklostjo. Cuntin pesniški jaz zaznamuje »težo izgubljene bližine« z mrtvimi kamni, ob tem pa izpostavi zatajitev strahu, sramu in beg v pozabo. Kljub nemoči pojemajočih ritualov se vse ponavlja in prehaja iz enega v drugo stanje, iz enega v drugo doživetje.

Lirski jaz se ne nanaša zgolj na metafizično nepreglednost, ki sicer vodi k pratemelju, temveč občasno tudi na spomin na vsakdanje majhne stvari, kot je na primer podloga obleke in iz nje ustvari metaforo življenja med zunanjim in notranjim jazom. V vsakdanjosti pa se najdejo tudi nepovabljeni, ki presenetijo ustaljeni red, so motnja, razpoka in potem ne veš, ali bi bil »žalosten zaradi odmika od reda ali vesel zaradi novega trenutka v življenju«.

Ivan Dobnik: *Rojstvo oaze* (Hiša poezije, 2022)

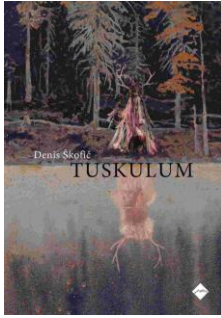
Tretji del Dobnikove trilogije (pred *Oazo* so tozadevno izšle že tihe in čajne pesmi) učinkovito zaokroža njegovo pesniško in osebno iskanje zatočišča pred burnim, armagedonovskim stanjem sveta. Seveda s tem iskanje ni končano, zaokroža se zgolj v tej formi in konceptu. Dobnik je pesnik, ki ne mara odvečnih besed, njegova poezija ni gostobesedna kronistika in ne obračanje formalistične peščene ure, kar morda najbolje pokaže s pesmijo 2 v pričujoči knjigi: *Ti si budni jezik / Nikoli ne spiš. // Te sanje so / Oluščene sanj / In zvezd in misli / Samo pesmi ne*. Pesmi iz daljših in krajših verzov, inovativno numerično naslovljene, dopolnjujejo fotografije, ki s svojo naravo priklicujejo še dodatno dimenzijo: razposajenih ptičev, male nočne glasbe, sipin domišljije in podrtega vesolja. Dobnikov svet iz dotične zbirke ni pravljicna dežela, v njem tudi ni posebnih zarotitev in izklicevanj, so pa »glasovi, ki jih ne slišiš več«, »mistični nočni, lovke zemlje«, nato pa metamorfoze sna in lebdenje. Mrak. A ne ontološki mrak, pač pa mrak sveta, ki ga presežejo jezik, beseda in poezija. Oaza je torej pesem sama. Kaj še? Popotovanje med platnice pričujoče knjige, ki ni fatamorgana. Dobnik je za kaj takega vendarle preveč zasidran v Tu-in-Zdaj. Njegove besede se ne razblinjajo.

Robert Simonišek: *Vračanje k čistosti* (Slovenska matica, 2024)

Pesniško delo Roberta Simoniška *Vračanje k čistosti* nas z umirjeno izreko in meditativnostjo vrača v prvine sveta, ki še ni izginil. Zbirka pesmi postaja poema pohajkovalca, ki s svojim bogatim humanističnim znanjem, zahaja nazaj v naravo, v preprostost, ne nazadnje je to zanj (nova) svoboda.

Kot že pove sam naslov, gre za pot(ovanje) v onkraj, v čistost, ki mu pomeni vir napajanja za premišljevanje in s tem ustvarjanje. Pri tem se ponižno spaja s svetom, o katerem se sicer govori, a se ga ne čuti. Simonišek zato nagovarja sleherno živo bitje, ki vidi, čuti, diha. Otresti se vsega odvečnega in se osrediniti na vsako najmanjšo podrobnost narave in uiti sencam slabosti so nagovori, ki v prefinjenem pesnjenju pokažejo na brezčasnost pesnjenja oziroma pesniškega fizičnega in mentalnega sprehoda po zbirki in z njo.

Denis Škofič: *Tuskulum* (Cankarjeva založba, 2023)

Tuskulum Denisa Škofiča odpira individualne zgodbe, ki postajajo kolektivne. Obredja postajajo simbolna dejanja, med katerimi je najti tako družbenokritičen odnos do nasilja in spoštljivost do odnosov, drugačnosti in posameznikov.

Premišljeno zastavljen literarni svet se potaplja v različne mitologije, pri čemer se pojavljajo predvsem grška in krščanska. Škofič premišljeno sestavlja in staplja zgodbe, izkušnje-pripovedovanje drugih. Pesmi se zaklinjajo proti slabemu in naivno upajočemu. Prostor-čas postajata eno. Kajti prekmurske ravnice preraščajo tudi v druge regije in kraje, rabo prekmurščine lahko nadomesti drug jezik. *Tuskulum* izkoristi bogato besedišče, poglobljen pesniški svet in pripovedni ritem, s katerim doseže posebno zvočno podobo.